

Пръстени. Основни понятия

Определение:

Нека K е непразно множество, в което са дефинирани следните две операции:

първата: на всеки два елемента $a, b \in K$ съпоставя елемент $a + b \in K$, който се нарича сума на

a и b

втората: на всеки два елемента $a, b \in K$ съпоставя елемент $a \cdot b \in K$, който се нарича произведение на a и b .

Казваме, че относно тези операции K е пръстен, ако са изпълнени следните условия:

- (1) $(a + b) + c = a + (b + c)$ - асоциативност на събирането
- (2) $a + b = b + a$ - комутативност на събирането
- (3) съществува нулев елемент $0 \in K$ такъв, че $a + 0 = a$, за всяко $a \in K$
- (4) За всяко $a \in K$ съществува противоположен елемент $-a \in K$ такъв, че $a + (-a) = 0$
- (5) $(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$ - асоциативност на умножението
- (6) $(a + b) \cdot c = ac + bc$ - дясна дистрибутивност на умножението
- (7) $c \cdot (b + c) = ca + cb$ - лява дистрибутивност на умножението

Примери:

- 1) нулев пръстен – това е пръстен, който се състои от един единствен нулев елемент
- 2) $\mathbb{C} \supset \mathbb{R} \supset \mathbb{Q} \supset \mathbb{Z} \supset 2\mathbb{Z}$ Всички пръстени, които се съдържат в комплексните числа се наричат числови пръстени
- 3) квадратните матрици от $n^{\text{ти}}$ ред
- 4) множеството на всички функции с обща дефиниционна област относно обичайните операции от анализа

Ако в един пръстен $a \cdot b = b \cdot a$, тогава този пръстен се нарича комутативен. От разглежданите примери единствено 3) не е комутативен пръстен.

Твърдение:

Нека K е пръстен, тогава $a \cdot 0 = 0 \cdot a = 0$, за всяко $a \in K$

Д-во:

Имаме $0 + 0 = 0 \Rightarrow a(0 + 0) = a \cdot 0 \Rightarrow a \cdot 0 + a \cdot 0 = a \cdot 0$. Като прибавим към двете страни противоположния елемент на $a \cdot 0$ получаваме $a \cdot 0 = 0$. Равенството $0 \cdot a = 0$ се доказва по същия начин \square

Определение:

Нека K е пръстен и $a \in K$. Казваме, че a е делител на нулата, ако $a \neq 0$ и съществува елемент $b \in K$, $b \neq 0$ такъв, че или $a \cdot b = 0$, или $b \cdot a = 0$.

Примери:

- 1) в $\mathbb{C}, \mathbb{R}, \mathbb{Q}, \mathbb{Z}$ няма делители на нулата, тъй като произведението на две ненулеви числа е различно от нула
- 2) в пръстена на квадратните матрици от $n^{\text{ти}}$ ред, матрицата A е делител на нулата, тогава и само тогава когато A е нулева и $\det A = 0$. Да се докаже.
- 3) в пръстена на функциите $f_1(x) \neq 0, f_2(x) \neq 0$, но $f_1(x) \cdot f_2(x) = 0$ за всяко x
 $\Rightarrow f_1(x) \cdot f_2(x)$ е нулева функция, което означава, че f_1, f_2 са делители на нулата

Определение:

Казваме, че K е пръстен с единица, ако съществува $e \in K$, $e \neq 0$ такъв, че $a.e = e.a = a$ за всяко $a \in K$

Примери:

От разгледаните по-горе примери на пръстени нулевият пръстен няма единица, тъй като пръстените с единица имат поне два елемента. Съществува пръстен с единица, който има точно два елемента и този пръстен е единствен.

Определение:

Нека K е пръстен с единица $e \in K$. Казваме, че елемента $a \in K$ е обратим, ако съществува $a^{-1} \in K$, такъв, че $a.a^{-1} = a^{-1}.a = e$.

Примери:

- 1) В \mathbb{C} , \mathbb{R} , \mathbb{Q} – всеки ненулев елемент е обратим.
- 2) В \mathbb{Z} обратими са 1 и -1 .
- 3) В пръстенът на квадратните матрици от $n^{\text{ти}}$. Единичната матрица е единича на този пръстен и матрицата A е обратима тогава и само тогава, когато $\det A \neq 0$.

Твърдение:

Обратимите елементи в пръстен с единица не са делители на нулата.

Д-во:

Нека a е обратим и $a.b = 0$. Като умножим двете страни на това равенство с a^{-1} получаваме $b = 0$. По същия начин от $b.a = 0$ получаваме $b = 0$. Следователно a не е делител на нулата. \square

Определение:

Нека K е комутативен пръстен с единица. Казваме, че K е поле, ако всеки ненулев елемент на K е обратим.

Следствие:

От твърдението следва, че в полето няма делители на нулата.

Определение:

Нека K е пръстен и K' е подмножество на K , $K' \neq \emptyset$. Казваме, че K' е подпръстен на K , ако са изпълнени следните условия:

- (1) От $a, b \in K' \Rightarrow a + b \in K'$ и $a.b \in K'$
- (2) От $a \in K' \Rightarrow -a \in K'$

Условието (1) всъщност означава, че подпръстена наследява операциите на пръстена.

Примери:

- 1) $\{0\}$ и K са подпръстени, които се наричат несобствени подпръстени
- 2) $\mathbb{C} \supset \mathbb{R} \supset \mathbb{Q} \supset \mathbb{Z} \supset 2\mathbb{Z}$. В тази верига всеки пръстен е подпръстен на предходния
- 3) Пръстените на квадратните матрици от $n^{\text{ти}}$ ред. В него диагоналните и скаларните матрици образуват подпръстени.
- 4) В пръстена на функциите с обща дефиниционна област, непрекъснатите функции образуват подпръстен. Функциите, които имат първа производна също образуват подпръстен.

Твърдение:

Относно наследените операции, подпръстена също е пръстен.

Д-во:

Трябва да се проверят седемте аксиоми за пръстена. Верността на всички аксиоми е очевидна с изключение на третата и четвъртата аксиома. Поради това ще проверим верността на тези две аксиоми. От $K' \neq \emptyset$ следва, че съществува $a \in K'$ съгласно (2) имаме $-a \in K'$. От (1) получаваме $a + (-a) \in K' \Rightarrow 0 \in K'$. Четвъртата е изпълнена съгласно (2). \square